

01.07.2022

SİRKÜLER 2022/34: Bağımsız Denetime Tabi Şirketlerin TL Nakdi Kredi Kullanımlarının Sınırlandırılmasına Dair BDDK Kararı

Bankacılık Düzenleme ve Denetim Kurulu’nun 24.06.2022 tarihli ve 10250 sayılı Kararıyla yabancı para nakdi varlıkları 15 milyon TL’nin üstünde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki bağımsız denetime tabi şirketlere TL cinsi yeni nakdi ticari kredi kullanılmaması konusunda düzenleme yapılmıştır. Karardan sonra BDDK’nın 26 Haziran 2022 tarihli basın açıklaması ile detayları duyurulan bu sınırlamaya ilişkin adı geçen karar ve basın açıklamasındaki düzenlemeler aşağıda özetlenmiştir.

1- Türk Lirası Ticari Kredi Kullanamayacak Şirketler

Aşağıdaki Şartların Tamamını Taşıyan Şirketler Türk Lirası ticari kredi kullanamayacaktır:

- Şirket Bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki bir şirket olmalıdır
- Şirket 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili düzenlemeler uyarınca 2022 yılında bağımsız denetime tabi bir şirket olmalıdır,
- Şirketin kredi başvurusu yaptığı tarih itibarıyla yabancı para (YP) nakdi varlıklarının (altın dahil, efektif döviz ile bankalardaki YP mevduat) Türk Lirası (TL) karşılığı 15 milyon TL’nin üzerinde olmalıdır.
- Şirketin kredi başvurusu yaptığı tarih itibarıyla yabancı para (YP) nakdi varlıkları toplamı, bağımsız denetimden geçmiş en son mali tablolarındaki aktif toplamı ve son 1 yıllık net satış hasılatının her ikisinin de yüzde 10’undan fazla olmalıdır.

“En güncel finansal tablolar” ifadesi ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunanlardan konsolide; konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunmayanlardan konsolide olmayan; aynı standartlara uygun olarak hazırlanıp KGK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş en güncel finansal tablolardır.

YP nakdi varlıkların TL karşılığının hesaplanmasında, kredi başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla TCMB döviz alış kuru kullanılacaktır.

2- TL Kredi Kullanım Yasağı Kapsamında Olmasına Karşın Döviz Pozisyon Açığı Olan Şirketler TL Kredi Kullanabilecektir

Şartların tamamını taşıdıklarından TL kredi yasağı kapsamında olmalarına karşın yabancı para net pozisyon açığı bulunan şirketler aşağıdaki koşullarla TL ticari kredi kullanabileceklerdir:

- Şirket Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve ilgili mevzuat uyarınca YP cinsinden kredi kullanması mümkün olmayan bir şirket olmalıdır. (Yabancı para kredi kullanabilecek şirketler TPKK 32 sayılı kararın 17 ve 17/A maddelerinde belirlenmiştir)

- Şirketin TL krediye başvurduğu tarihten itibaren 3 aylık dönem içinde yabancı para net pozisyon açığının bulunduğunu bağımsız denetim kuruluşuna tespit ettirmeli ve bu tespiti dair bağımsız denetim kuruluşunca onaylı belgeleri kredi kullanacağı bankaya sunmalıdır. **Yabancı para pozisyon açığının bulunması**, krediye başvurduğu tarihten itibaren 3 aylık dönemde yabancı para borçlarının(yükümlülüklerinin) yabancı para varlıklarından fazla olması durumudur.
- Kullanılacak TL kredi 3 aylık dönemdeki yabancı para net pozisyon açığı kadar olacaktır
- Kredi başvuru tarihini izleyen 3 aylık dönem itibariyle YP net pozisyon açığı bağımsız denetim kuruluşlarınca henüz tespit edilmemiş olan Şirketlerin, bağımsız denetim sürecinin başlatıldığını ilgili bankaya belgelendirmesi ve başvuru tarihini izleyen 3 aylık dönem itibariyle YP net pozisyon açığının güncel değerini ilgili bankaya beyan etmesi ve bu beyana göre yapılacak değerlendirme çerçevesinde söz konusu şirketin net pozisyon açığı olmalıdır.
- Söz konusu Şirketlerin bağımsız denetim sürecinin başlatıldığını ilgili bankaya beyan etmesine halinde kredi tahsisinden sonraki 1 ay içerisinde başvuru tarihini izleyen 3 aylık dönem itibariyle YP net pozisyon açığının güncel değerini bağımsız denetim kuruluşunca onaylı olarak bankaya sunması gerekmektedir. Bağımsız denetim kuruluşunca onaylı YP pozisyon açığının bu sürede bankaya ibra edilmemesi veya ibraz edilen belgeye göre açığın olmaması veya beyan edilen tutardan az olması halinde, ilgili banka tarafından bu Şirketlere TL cinsinden hiçbir yeni nakdi ticari kredi kullanılmaması ve bu durumun ivedilikle BDDK'ya bildirilmesi gerekmektedir

3- Yabancı Para Nakdi Varlığın Kapsamı

BDDK basın açıklamasına göre, Şirketlerin aşağıdaki varlıkları yabancı para **nakdi varlıklar** kapsamına girmektedir:

- Altın da dahil olmak üzere efektif dövizleri ile bankalardaki YP mevduatları,
- Yurt dışı yerleşiklerce YP cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler ve hisse senetleri,
- Yurt dışı yerleşiklerle yapılan ters repo gibi diğer parasal varlıkları

Şirketlerin aşağıdaki varlıkları yabancı para **nakdi varlıklar** kapsamına girmektedir:

- Yurt içi yerleşiklerce YP cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler ve Eurobond gibi borçlanma araçları
- Yurtiçi ve yurtdışı yerleşiklerden YP cinsinden olan alacaklar,

4- Kapsama Dahil Olmayan Şirketlerin TL Kredi Kullanması Halinde Belgelendirme

YP nakdi varlıklarının TL karşılığı 15 milyon TL'yi aşmayan Şirketler Karar kapsamındaki kredi sınırlandırmasına dahil olmayacaktır. Ancak, bu Şirketler ile kredi başvurusu yaptığı tarih itibariyle yabancı para (YP) nakdi varlıkları toplamı 15 milyon TL'yi aşan şirketlerden bu varlıkları, en son mali tablolarındaki aktif toplamı veya son 1 yıllık net satış hasılatından herhangi birinin yüzde 10'unun altında kalan şirketler,

- Mevcut YP nakdi varlıkları ile en güncel finansal tablolarına göre aktif toplamını ve son 1 yıllık net satış hasılatını bağımsız denetim kuruluşuna tespit ettirmeleri,
- Kullanacakları kredinin vadesi boyunca YP nakdi varlıklarının TL karşılığının 15 milyon TL'yi aşmayacağını ya da aşsa bile aktif toplamından ya da son 1 yıllık net satış hasılatından büyük olanının yüzde onunu geçmeyeceğini beyan ve taahhüt etmeleri,
- Söz konusu beyan ve taahhüdün banka tarafından kontrolünün sağlanmasını teminen Şirketlerin her ayın ilk 10 iş günü içinde bir önceki ay sonu bilançosuna göre YP nakdi varlıklarının, aktif

toplamının ve bir önceki ay sonu itibarıyla son 12 aylık net satış hasılatının güncel değerini bankaya iletmeleri

Gerekmektedir.

Kredi başvuru tarihi itibarıyla, bağımsız denetim kuruluşlarınca YP nakdi varlıkları toplamı henüz tespit edilmemiş ya da bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş güncel finansal tabloları hazır bulunmayan Şirketlerin;

- Bağımsız denetim sürecinin başlatıldığını ilgili bankaya belgelendirmesi ve,
- YP nakdi varlıkları toplamını, aktif toplamını ve bir önceki ay sonu itibarıyla son 12 aylık net satış hasılatını ilgili bankaya beyan etmesi ve,
- Bu beyana göre yapılacak değerlendirme çerçevesinde söz konusu şirketin Karar kapsamındaki kredi kullandırım sınırlamasına girmemesi kaydıyla,

Söz konusu Şirketlere TL cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi tahsis yapılması mümkündür.

Bu Şirketlerin bağımsız denetim sürecinin başlatıldığını ilgili bankaya beyan etmeleri üzerine kredi tahsisinden sonraki 1 ay içerisinde YP nakdi varlıklarını bağımsız denetim kuruluşuna tespit ettirmeleri ve bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş güncel finansal tablolarını ibraz ederek nakdi varlıklarının denetlenmiş mali tabloların aktif toplamının veya denetlenmiş mali tablolara göre son 1 yıllık net satış hasılatının yüzde onunu aşmadığını belgelemeleri zorunludur.

Bağımsız denetim kuruluşunca onaylı YP varlık tutarlarının ve mali tabloların 1 ay içinde bankaya ibraz edilmemesi veya ibraz edilen belgeye göre şirketin TL kredi kullandırım sınırlamasına girmesi halinde, ilgili banka tarafından bu Şirketlere TL cinsinden hiçbir yeni nakdi ticari kredi kullandırılmaması ve bu durumun ivedilikle BDDK'ya bildirilmesi gerekmektedir

5- Sınırlama Kapsamına Giren Ticari Kredi Türleri

TL Kredi kullandırım sınırlaması kapsamında kalan şirketlere Karar tarihi olan 24.06.2022 tarihinden sonra kullanılacak TL cinsinden her türlü nakdi ticari kredi sınırlama kapsamına girmektedir.

Gayri nakdi krediler sınırlama kapsamında değildir.

Rotatif, kredili mevduat hesabı(KMH) veya kurumsal kredi kartları gibi kredi işlemleri yoluyla, Karar tarihinden itibaren gerçekleşecek nakdi ticari TL kredi kullandırmaları için her ay sonunda yapılacak bakiye artışı hesaplaması yeni kullandırım olarak kabul edilecek ve her ay sonundaki hesaplama tarihinden önceki ay sonuna göre bakiye artışı olması durumunda, ay sonu itibarıyla yapılacak bu hesaplama kadar ilgili ticari kredi müşterisinin Kararda belirtilen bağımsız denetim kuruluşu onaylı belgeleri bankaya tevsik etmesi gerekecektir.

Gecelik kredilerde de her ay sonunda yapılacak hesaplama tarihi itibarıyla bakiye risk tutarı bulunması durumunda, ay sonu itibarıyla yapılacak bu hesaplama kadar ilgili ticari kredi müşterisinin Kararda belirtilen bağımsız denetim kuruluşu onaylı belgeleri bankaya tevsik etmesi gerekmektedir.

Ay sonunda kredi müşterisinin; rotatif, KMH veya kurumsal kredi kartları için bakiye artışının bulunması; gecelik krediler için ise risk tutarının bulunması halinde ve tevsik edilen belgeler çerçevesinde ilgili sınırlama kapsamına girdiğinin tespit edilmesi durumunda, söz konusu müşterilere limit boşluğu olsa dahi yukarıda belirtilen türlerde(rotatif, KMH, kurumsal kredi kartı, gecelik krediler gibi) TL cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullandırılmaması gerekmektedir.

Bu kapsamda, Karar tarihinden önce müşterilere tahsis edilmiş limitler doğrultusunda kullanılacak rotatif nitelikli krediler ile KMH, kurumsal kredi kartları ve gecelik krediler için uygulama yukarıda paragraflarda belirtildiği şekilde yapılacaktır. Dolayısıyla 27 Haziran 2022 tarihiyle başlayan hafta içinde vadesi dolacak, yenilenecek bu tür krediler için ilgili müşterilerin gerekli belgeleri bu ay sonunda yapılacak hesaplamaya kadar ve yalnızca önceki ay sonuna göre bakiye artışı gerçekleşmiş ise tamamlaması gerekmektedir.

Karar tarihinden önce kredi başvurusu yapılarak sözleşmesi akdedilmiş ancak henüz kullandırımı yapılmamış ve yalnızca 27 Haziran 2022 tarihiyle başlayan hafta içinde kullandırımı yapılacak olan spot nitelikli TL cinsinden nakdi ticari krediler için ise herhangi bir ilave kontrol yapılmasına gerek bulunmamakta olup, ilgili krediler Karar'dan etkilenmeyecektir.

Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS) gibi gayri nakdi krediler, nakdi krediye dönüşmediği sürece Karar kapsamında değildir.

Diğer taraftan, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca ya da 5411 sayılı Bankacılık Kanununun Geçici 32 nci maddesi uyarınca Karar tarihinden sonra **yeniden yapılandırılan krediler, yeni kullandırım olarak değerlendirilmeyecektir.** Ancak yeniden yapılandırma kapsamında olmayan ve Karar tarihinden sonra sözleşme koşullarının değiştirilmesi suretiyle yenilenen ya da mevcut kredilerin kısmen veya tamamen yeniden finanse edilmesi için kullandırılan kredilerin yeni kullandırım olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.